

ROMÂNIA NOUĂ

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

— Piața anunțurilor după învoială —
— Redacția și Administrația —
— Strada Gogol No. 39 — Chișinău —

Director: Dr. ONISIFOR GHIMU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitat alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

Copiii mîmănușii

Studentii români refugiați din Transilvania, Bucovina și Macedonia

Așa i-a numit acum vre-o șase ani, poetul Delavian Goga pe studenții transilvăneni cari urmau la Universitatea din Cluj și cari, din diferite pricini, erau cam neglijați de opinia publică. Copiii mîmănușii — tinerii studenți cari sunt cea mai aleasă floare a poporului, aceia cari mâine îi vor conduce destinele și-l vor călăuzi spre o viață nouă și fericită...

Și totuși, în vremea aceea nu erau tocmai ai nimănușii acei harnici și însufleșiți copii, cari își părăsiseră satele pentru ca să învețe carte străină la înalta școală ungurească din inima Ardealului românesc. Nu erau ai nimănușii, căci ei își aveau pe părinții lor acasă, unde-i puteau vedea oricând; ei își aveau ajutoarele lor de acasă sau bursele (stipendiile) lor dela felurile așezăminte culturale, ei își aveau cercul lor, societatea lor, ei aveau și o perspectivă de viitor și se împărțeau și de o parte și de alta din partea așteptărilor bisericășii românești și din partea frunțiișii neamului.

Erau într-o stare relativ destul de bună tinerii noștri, acum cățiva ani când poetul Goga îi numea copiii mîmănușii.

Kaizerul către muncitori

Cu prilejul unei vizite la uzinele de arme Krupp, împăratul german a adresat unei adunări de 1500 de muncitori o cuvîntare mai lungă. Împăratul a mulțumit muncitorilor pentru munca ce depun și a spus că cunoaște marea greutate și suferința ale muncitorului și că a simțit în adâncul inimii grijile lor. «Am propus dușmanilor noștri pacea în anul 1916, spune împăratul, dar răspunsul lor fu răsul, batjocura și disprețul. Acuma e vorba de ultimele eforturi, de chestiunea integrală a existenței noastre.» La sfîrșit împăratul a invitat pe cei prezenți ca în numele muncitorului german să scrie să se ridice și să facă făgăduiala solemnă ca vor lupta și vor rezista până la capăt.

Cei prezenți s'au ridicat și au rostit cu bucurie un da unanim.

Telegramul din Berlin nu ne spună dacă cei 1500 de muncitori cari se găseau de față aveau într-adevăr călătoria de a regresa în țara muncitorului german.

Încetățenirea Evreilor

„Monitorul oficial” din 1 Sept. publică legea pentru încetățenirea Evreilor și regulamentul pentru aplicarea acestei legi. După acest regulament se vor înființa pentru fiecare județ „comisiuni de încetățenire” care vor cerceta și stabili dreptul ovrilor care se găsesc în condițiile prevăzute de lege. Comisiunile vor funcționa dela 1 Sept. până la 30 Decembrie 1918 și vor fi alcătuite din cel puțin trei membri de tribunale, de un delegat al Ministerului de Interne și un delegat al Ministerului de Externe avînd titlul de licențiat în drept și o practică de cel puțin 5 ani în funcțiuni publice.

Regulamentul dă toată procedura ce trebuie să o urmeze cineva pentru a se recunoaște drepturile de către comisiune. Interesații au drept de recurs la casație în termen de 10 zile dela afișarea hotărîrii la primărie.

În cele dintâi 5 zile ale fiecărei luni președinții comisiunilor vor înainta Ministerelor de Justiție și de Interne tabloul persoanelor care și-au regulat drepturile și a căror încetățenire va fi definitiv recunoscută. Pe baza acestor tabele Ministerul de Justiție va elibera diplome de încetățenire.

Arde Petrogradul

O telegramă din Amsterdam anunță că agenția Reuter primește din Washington următoarele: Legațiunea americană din Chișinău telegrafiază că a primit știrea că Petrogradul arde în 12 puncte și că pe străzi se desfășură un măcel general.

Bolșevicii eranează Petrogradul

„Norddeutsche Allgzig” anunță următoarele din Kopenhaga:

Teroarea din Petrograd și-a atins culmea. Se confirmă că Petrogradul este distrus de un incendiu incendiu. Ziarul „Berlinsche Tidende” anunță: bande de țărani rășărețeni bolșevici au intrat din împrejurimi la oraș și că au aprins din 12 puncte.

Detachamente înarmate ale acestor bande de țărani măcelărești pe străzi tot ce le iese înainte. Luptele de stradă sînt foarte sîngeroase și durează de 3 zile fără cîrmare. Guvernul bolșevic a hotărît să înceapă îndată evacuarea metodelor a orașului.

Concertul Caravia-Buică

Avem bucuria să anunțăm, că doi din cei mai reputați artiști ai noștri — pianistul distins, tînărul nostru din orașul nostru dela concertele simfonice ale marelui Enescu și d. Buică violonist de forță, apărut așă de mult la Paris, vor da un mare concert simfonic la 23 Septembrie s. v. în Sala Sgarbișană. Atragem de pe acum atențiunea publicului asupra acestui concert, care va însemna un adevărat eveniment muzical în Chișinău.

O însemnată consfătuire la prefectura județului Chișinău

După o stăruitoare muncă de organizare de trei luni de zile, între cele mai grele împrejurări, Direcțiunea prefecturii a convocat pe 1 Septembrie pe toți administratorii de plasă la o consfătuire, pentru a intra în legătura directă cu ei și pentru a le cunoaște pasurile și greutățile de-a dreptul.

La adunarea prezidată de d. Glăjor, directorul prefecturii a luat parte d. Telegaș șef de birou și 15 reprezentanți ai celor 15 plăși.

Fiecare administrator de plasă a raportat verbal despre dispozițiile pe care le-a luat pentru împlinirea tuturor ordonanțelor primite, fie dela prefectura direct, fie dela comisariat.

S'a constatat astfel că în toate comunele și pe șosele, firmele și tabelele rusești au fost înlocuite cu cele românești, s'au făcut sau sînt în lucrare pretutindeni listele ofanților de război și ale prizonierilor, s'au făcut dări de seamă despre bogățiile subșolului basarabean (cariere de piatră de var, mine de cărbuni etc.).

se îngrijeste de noi Regele nostru arată-le că avem în Basarabia o autoritate înaltă pe d. General Văitoianu care pe lângă aceea că ne va orîndui cum se poate mai bine viața, ne va scapa cu totul de dușmanii cari n'au dispărut încă din Basarabia.

D. Bogos fixează apoi, la dorința unanimă a celor de față, ziua întâia a fiecărei luni ca dată de întălnire și recomandă pe d. consilier agricol Marin Chirășescu care asemenea le promite tot concursul D-sale.

După aceasta se pune la ordine ziua dorința d-lor administratori de a cere M. S. Regelui o audiență în care o delegație a lor să exprime M. S. sentimentele de credință ale județului Chișinău.

Propunerea s'a primit cu mare înțelegere alegându-se o delegație de 5 administratori.

Pentru studenții transilvăneni, bucovineni și macedoneni

În vederea ajutorării studenților refugiați din Transilvania, Bucovina și Macedonia, avem nevoie de o statistică exactă a lor. În consecință rugăm pe toți d-nii studenți să trimită pe adresa gazetei noastre, un scurt memoriu în care să arate: numele, locul nașterii, studiile făcute, data la care a venit în Basarabia, ce a făcut de atunci și pînă astăzi, unde se află în prezent, cu ce se ocupă, ce izvoare de venit are și unde dorește să-și continue studiile?

Contribuțiuni la studiul tratamentului pericarditei purulente.

— Un nou procedeu de pericardotomie —

de Medical căpitan Dr. V. Sărbulescu, chirurgul spitalului copilului armată și Medical sublt. Aurel Voina, internul serviciului

Bonurile Director,
Fiindcă evenimentele împiedică aparițiunea revizilor reviste științifice medicale de la noi din țară și fiindcă cu cele similare străine nu se poate avea legătură, vă rog să bine voii a da ospitalitate, în coloanele cotidianului de. articolelor alăturat. Încercîndu-vă de stîmna ce am pentru de. vă rog să primiți mulțumirile mele anticipat.

Dr. Sărbulescu

În seara de 22 August a.c. ne este adus în serviciu pacientul C. I., sold. din regimentul 1 Vânători, fiind evacuat din serviciul de boale interne al eminentului clinician Medic Col. dr. Mandru. Cum pe foaia de observațiune clinică a bolnavului, la diagnostic, era scris «pericardită purulentă» hotărîm intervențiunea pentru a doua zi cănd, sub anestezie cu cloroform, o și practicăm după un procedeu operator nou și cu totul deosebit de cele clasice Ollier și Delorme-Mignon.

Technica ce-am întrebunțat cuprinde următorii cinci timpi operatori:
Timpul I: Pe linia mediană, avînd ca punct de reper vârful apendicelui xifoid, se face o incizie de 8 cm. dintre cari 5 cm. deasupra lui, iar 3 cm. sub el, pe linia albă. Se seacă pielea, țesutul celular subcutanț — în care se află transversal o arteriole și o venule anastomozînd între cele două margini interne — și se evacuează superficial.

Timpul II. Cu ajutorul unei pence cu ghare se prinde vârful, mai mult sau mai puțin mobil, al apendicelui, se diseca din țesutul celular grasos, urzînd pentru margini de histurie, iar pentru ambele lui fețe de razușă dreaptă. Disecția începe la vârful apendicelui xifoid și se continuă, atît pe margini cît și pe fețele anterioară și posterioară, pînă la nivelul articulației condrosternale a cartilajului al 7-lea, unde razușă sau bisturiul trebuie să decolzeze atît fibrele de inserție ale dreptilor abdominali, cît și cele două fasciole sternale: drept și stîng, ale diafragmei, care inserîndu-se pe baza apendicelui xifoid, constituiesc un adevărat hiatus.

Timpul III. Cu o foarfecă dreaptă simplă, sau cu o pence Liston, după cum articulația xifosternală este încă cartilajinoasă sau ossificată, se secționează apendicele xifoid la baza sa, corespunzînd exact nivelului marginii inferioare a articulației condrosternale a celui al 7-lea cartilaj și se aruncă.

Timpul IV. Cu degetul indicator drept, și avînd fața unghiulară în sus — se decolază de pe fața posterioară a sternului, în toată lățimea lui și pe o înălțime de 2-2 jum. cm. toate țesuturile profunde, cari apoi se atrag în jos făcînd degetul în carlig. Pericardul apare atunci descoperit și se recomodează după mișcările ritmice transmise de cord.

Timpul V. Precedat sau nu de puncție, se incizează, fără teamă, pericardul (ținînd bisturiul cu lura în sus și dîndu-i o direcțiune puțin oblică de jos în sus și dinainte înapoi).
Timp complementar: După scurgerea puroiului, cu două pence hemostatice se prind marginile plăgii pericardice, se aduc înainte și se face controlul: dacă incizia pericardului n'a căzut chiar în fundul său de sac, se preînguste în acest sens pentru a împiedica retențiunea puroiului. Dacă a căzut în fundul de sac, înstă este prea mică pentru a permite introducerea a două tuburi de dren. de grosime mijlocie, incizia se mărește în sus, cît este necesar.

Tuburile de dren trebuie să fie: unul de 4 cm. îndreptat spre dreapta și altul de 6-8 cm. îndreptat spre stînga. Capetele dinspre pielea ale tuburilor se prind cu ace de siguranță. În ceace privește spălarea cavitații părțile sînt împărțite: Brouner, Kojati și von Eiselsberg au practicat-o. Soulligoux, amintind de cazul lui Parker, «dont le malade mourut brusquement sur la table d'opération au cours d'un lavage du péricarde» o socoteste periculoasă. Noi n'am spălat cavitatea cu nimic. Pensămîntul se face la fel cu acel al unei plăgi pleurale.
Pentru a vedea și înțelege avantajul acestui procedeu nou de pericardotomie, vom reaminti în rezumat, câteva date anatomice precum și tehnicile

ca procedeele clasice Ollier și Delorme-Mignon.
Procedea fața anterioară a pericardului pe peretele sterno-condro-costal, vedem, că ia forma unui triunghi, al cărui vîrf, truncat, îl formează o linie ce ar mi între ele articulația condrosternală ale coastelor a doua dreaptă și a doua stînga.

Baza triunghiului o formează o linie orizontală, dusă prin baza apendicelui xifoid și limitată, în dreapta, la 2 cm. de marginea dreaptă a sternului, iar în stînga la 6 cm. de marginea lui stîngă. Celelalte două laturi ale triunghiului le formează două linii, ușor convexe, duse pe marginea sternului și unind între ele extremitățile dreptelor precedente.

Dacă pericardul ar fi în contact imediat cu peretele sterno-condro-costal se înțelege că de ușor accesibil ar fi el chirurgului, pe toată această suprafață de proiecție. De fapt însă între pericard și peretele toracic se interpun pulmonii și fundurile de sac anterioare ale pleurilor și l'acoper aproape în întregime, lasăndu-i descoperită o mică porțiune, a cărei proiecție pe peretele toracic ar avea forma triunghiulară, limitată astfel: vârful la nivelul celei a 4-a articulații condrosternale stînga; baza la nivelul cartilajului al 7-lea stînga; lătura dreaptă la marginea stînga a sternului, iar lătura stînga la nivelul fundului de sac anterior stîng.

Într-adevăr fundul de sac anterior stîng ia naștere la nivelul articulației sterno-claviculare stîngi, scoabă în jos pe marginea stînga a sternului pînă la coa de a 4-a articulații condrosternale stînga și apoi se îndreaptă oblic în jos și în afară, încrucișînd spațiul al 5-lea intercostal stîng la 1 cm. de marginea stînga a sternului, iar pe al 6-lea spațiu intercostal la 1 jum. cm. pentru ca la nivelul marginii superioare a cartilajului al 7-lea să se continue cu fundul de sac inferior.

Ollier primul și Delorme-Mignon apoi, au creat procedeele lor de pericardotomie, bazați tocmai pe aceste dispozițiuni ale fundurilor de sac pleurale, anterioare, față de pericard.

Într-adevăr în procedeu lui Ollier se face o incizie oblică de sus în jos și dinîntră în afară, care începe pe linia mediană a sternului și se continuă pe cartilajul al 5-lea stînga pînă la articulația lui condrosternală. Se secționează acest cartilaj și se ridică după ce-au fost decolate toate țesuturile vecine. Se introduce apoi sub stern un deget care, după decolarea triunghiulară a sternului și țesutul celular al mediastinului anterior, le trage în afară, cît mai mult, pînă apare pericardul, care apoi se incizează. În procedeu Delorme-Mignon incizia, verticală și cu două secțiuni transversale de câte 2 cm. la extremități, începe pe marginea superioară a cartilajului al 4-lea stînga, la 1 cm. în afara marginii sternului și se termină aproape de marginea inferioară a cartilajului al 7-lea stînga. După ce se rezecă cartilajele al 5-lea și al 6-lea stîngi se procedează la descoperirea și incizia pericardului ca în procedeu lui Ollier.

După cum vedem ambele procedee se adresează, pentru incizia pericardului, la singura sa porțiune necoperită de fundurile de sac pleurale. Și este ușor de înțeles că atunci cînd pericardotomia se face pentru a evacua din pericard puroi, este indispensabil ca aceste organe să fie menajate, pentru a nu infecta și cavitațile pleurale.

Cine a practicat însă pe viu, sau chiar numai pe cadavr, operațiunea de pericardotomie, după unul sau ambele procedee Ollier și Delorme-Mignon, știe că este foarte greu de a evita deschiderea pleurii stîngi, din cauza că fundul de sac pleural anterior stîng se găsește descriu cu mult mai înaintul liniei descrise mai sus iar cînd degetul, introdus sub stern, decolază, spre a aduce în afară, triunghiularul sternului și țesutul celular al mediastinului anterior, poate cu multă ușurință rupe acest fund de sac pleural ajutat fiind și de faptul că se lucrează orbeste-fără nici un control.

Această greutate de a evita deschi

Se vorbit mult de un Român la Iași, pentru adăpostirea studenților din Basarabia și suntem foarte bucurăși de această grijă. Dar să ne gândim și mai vrednic de grijă de cît studenții basarabeni — cari sunt la ei în țară și pot fi ajutați de părinții lor și de autoritățile din Basarabia — sunt studenții transilvăneni, bucovineni și macedoneni, cari n'au nici țară, nici părinți, nici ajutor și pe cari, dacă România nu-l va ajuta îi vom vedea în diferite prăpăstii morale.

Noi suntem de părere că acel Cămin dela Iași trebuie să fie deocamdată nu numai pentru studenții basarabeni, ci și pentru adevărații copii ai nimănușii din provinciile românești.

Apelăm în acest sens la On. Minister de Instrucție rugîndu-l să îmbrățișeze cu tot interesul său cald această problemă națională, — apelăm la toate societățile românești care au la inimă interesele neamului — apelăm la opinia publică, — apelăm la ficare Român cu rugămîntea de a-și da abolul său pentru salvarea sutelor de copii ai nimănușii din țările românești nenorocite. Din partea noastră o listă de subscripție pentru Căminul studenților români din Basarabia, Transilvania, Bucovina și Macedonia, în convingerea că acesta nu va fi numai un așezămînt de binefacere pentru studenții români, ci și un puternic focar de educație națională. În această listă Redacția noastră însere deocamdată suma de 1750 lei, rămasă neîmpărțită din „Fondul de ajutor a refugiaților ardeleni”.

Modul în care se va răspunde la acest apel va fi o dovadă despre gradul de conștiință națională în toate părțile poporului nostru.

Regăm pe cetitorii noștri să trimeată sumele donate pe adresa gazetei noastre.

Chișinău 3 Septembrie 1918

Arestartarea principelui Krapotkin

Celebrul revoluționar și anarhist rus principel Krapotkin întors din Anglia la Petrograd, a fost arestat în locuința sa, acuzat că ar fi luat parte la conjurațiunea Englezilor contra guvernului bolșevic.

Patriarhalul Gheorghe Kirion a fost uois de un necunoscut într-o mănăstire de lângă Tîrnăveni unde se afla în vilegiatură.

Țăria nruui popor stă în sămăntătea lui, în cultura lui, în moralitatea lui și în organizațiunea lui economică.

Redacția ziarului ROMÂNIA NOUĂ

Situația Războiului

Comunicatul francez dela 1 Septembrie anunța o înaintare la marginea satului Fontain le Clerc la est de Nancy la nord-est de Celles sur Aisne, ocupând localitățile Allouant, Moulin de Laffaux și Glennes. S-au luat 2500 prizonieri.

Comunicatul german vorbește de respingerea atacurilor la Havrincourt, Gouzancourt, pe drumul Ham-St. Quentin și Verdun-Etain înaintea a atacat la est de Thiaucourt.

Comunicatul francez dela 2 Septembrie semnalează contra-atacuri germane la sud de Oise. Francezii au păstrat pozițiile ocupând și platonul la est de Vauxaillon și localitatea Caroupe la nord-est de Celles sur Aisne. S-au numărat 2500 prizonieri noi.

Comunicatul german constată ocuparea localității Havrincourt de către englezi. Contra-atacul violent le-a adus 100 prizonieri englezi. Grele zile de luptă, după cel mai puternic foc de artilerie pe Ailette ca ocuparea de către Francezi a înălțimilor la est de Vauxaillon.

Atacuri prăbușite „înaintea liniilor” între Nancy și Vailly. Intre Revillon și Romain atacuri înverșurate și repetate cu Senegalezii, respingând de germani cari anunță 100 prizonieri. Intre Cotes Lorraines și Meselle lupte cu tancuri înaintea liniilor.

deza peurei este așa de mare, în-
est autori ca Durand și Voinitch Si-
rojenzky recomandă „si la plèvre
est pas facilement décollable, d'an-
teur a la resection des cartilages
costaux de Delorme et Migon, une
resection plus ou moins étendue, faite
à la gouge, du bord gauche du ster-
num.”

Acum, după ce am reamintit atât
tehnică operatorie a celor două pro-
cedee, Olier și Delorme-Mignon, precum
și datele anato-mo-topografice ale
regiunii pericardice, putem ușor vedea
avantajele ce le prezintă calea xi-
foidică transdiaphragmatică pentru
intervenițiile pe pericard. Această cale
a fost preînvisată în 1900 de Jala-
gier pentru puncția pericardului. În
memorial său arată numai avantajele
puncției făcute pe această cale, fără
a pomeni de punția sau nepunția
pericardiotomie pe această cale.

De altfel tehnica n'ar fi proa-
nșară lăsând apendicele xifoid pe loc,
fiindcă desolarea țesuturilor de pe
fața posterioară a sternului s'ar face
orbite, iar pericardul nu s'ar putea
descoperi, fiind mascat tocmai de ap-
pendicele xifoid. Avantajele pericardio-
tomiei pe calea transdiaphragmatică
ca rezecția apendicelui xifoid sunt următoarele:

1. Tehnica extrem de ușoară. După
indapărarea apendicelui xifoid și
dezbrarea țesuturilor de pe fața pos-
terioară a sternului, pericardul apare
pe o suprafață destul de mare și se
poate inciza fără nici o teamă.

2. Drenaj ușor bun. deoarece in-
cizia se face chiar în fundul de sac
pericardic.

3. Evitarea sigură a fundurilor de
sac pleurale anterioare, care la nivel
bazei apendicelui xifoid s'au transfor-
mat în funduri de sac pleurale inferio-
rie și se găsește la 5-6 cm. în
dreapta și în stânga inciziei pericardice.

4. Pasturarea peretelui toracic și ca-
zarea înlăturarea consecințelor, pe
cari le prezintă descoperirea regiunii
pericardice, necesară în procedeele
Olier și Delorme-Mignon. Din acest
punct de vedere nu știm care ar fi
consecințele rezecției apendicelui xifoid.

Am denumit nou acest procedeu de
pericardiotomie de oarece l-am crezut
bazat pe considerații de anatomie
și fără a fi putut constata din litera-
tura ce-am consultat, să se fi mai ap-
licat vre-o dată.

Când evenimentele ne vor permite
să avem la îndemână bibliografia com-
pletă a acestei chestiuni, o vom stu-
dia și vom restabili istoria, odată cu
publicarea unei monografii complete.

Observațiunea clinică a bolnavului,
ce se află încă în serviciul nostru,
s'au redat-o din cauza că, probabil,
va fi obiectul unui studiu clinic ce-l
va face eminentul nostru clinician
Medicul Colonel Dr. Măndru. Și afară
de aceasta, am fiut să redăm numai
peste tehnica chirurgicală a chesti-
unii, sugura ce are interes pentru
noi.

Apel către publicul de peste Prut

Începându-se anul școlar direcția
școlii inferioare de agricultură din sa-
tul Pârjolteni, jud. Chişinău are de
gând să introducă limba națională în
amândouă clasele la toate studiile, dar
întâmpină mari greutăți din cauza lip-
sei de cărți, ce se simt în toată Ba-
sarabia; roagă deci pe toți oamenii de
înimă de peste Prut, cari au cărți de
agricultură, științe naturale, cărți didac-
tice și literare să binevoiască a le dă-
ruii acestei școli, pentru înființarea u-
nei biblioteci. Dăruitorii ar face o fru-
moasă faptă națională înlesnind națio-
nalizarea cât mai repede a școlii sus-
numite.

Cărțile să se trimează pe adresa:
Școala de agricultură din Pârjolteni
jud. Chişinău.

Diracțiunea

Doctor V. Măndru

Specialist în boale interne, în special
de plămâni și inimă.

Strada Jucovschi 17, (lângă
Kievski) - Consul 4-6 p. m.

„Stunica revoluționară”

Populara „bunică a revoluțiilor”,
Bresko-Breskovskaja a murit. Sovietul
a hotărât să o înmormânteze pe
scoteala guvernului revoluționar.

Pentru orice tipărituri
oficiale și comerciale, ad-
resate-vă către

Tipografia „România Nouă.”

Inst. de Arte Grafice ROMANIA NOUA Strada Puşchin No. 48 - Chişinău.

INFORMAȚIUNI

Prima-fia Chişinăului e și astăzi
tot așa de rusească ca și înainte.
Petiții scrise în românește nici nu se
primesc. Trebuie să alergi pe la func-
ționari ruși ori să fi te traduca în
rusește, căci altfel rămâi păgubos.

De ce aceasta? Fiindcă comuna e
autonomă, — așa ni se răspunde. Dar
oare populația Chişinăului constă din
Ruși? Dar nici 10 la sută din locu-
tori nu sunt ruși. Atunci atât în in-
teresul comunei cât și al țării se în-
pune cât mai grabnică înlăturare a
limbei rusești și înlocuirea ei cu lim-
ba română. Aceasta e singura limbă
îndreptățită prin faptul că aproape
jumătate din locuitorii Chişinăului
sunt români iar cealaltă jumătate con-
stătoare din Orvi, Ucrainieni, Ruși,
Armeni, Greci, nu pot avea pretenția
de-ași impune limba lor ca limba ofi-
cială.

Credem că e timpul suprem ca să
tucezeze rusismul în capitala Basara-
biei românești.

Manuscrisele lui B. P. Hașdeu
dăruite Basarabiei. — În se-
dinta de ieri a Societății istorice și
literare din Chişinău, d-l advocat
Iuliu Dragomirescu, care a moștenit
toate manuscrisele marelui scriitor
basarabean B. P. Hașdeu, a declarat
că dăruiește toate acele manuscrise
prețioase Societății Istorice și Lite-
rare. De sigur că e un lucru măgul-
tor atât pentru Societate cât și pen-
tru Basarabia, să posedă această a-
vere națională; ne întrebăm totuși
dacă e n'ar trebui să intre în posesia
Academiei Române singura care e
în stare să asigure o astfel de
comoră față de orice eventuale pri-
mejii.

Societatea istorică-literară
„B. P. Hașdeu”. — În urma
propunerii d-lui S. Ciobanu, directorul
învățământului din Basarabia, făcută
în sedinta de ieri a Societății istorice
și literare, această societate va purta
de aici încolo numele marelui B. P.
Hașdeu.

În fiecare județ din Basarabia vor
fi numiți câte 10-15 învățători ro-
mâni din afară de Basarabia.

E o măsură bună, care credem că
va aduce bun folos.

Liceu românesc în Chişinău.
Pentru orientarea părinților cari au
copii de școală, înmă să dam de știre
că în luna Octombrie se va decide
în Chişinău cel puțin un liceu (gim-
naziu cu 8 clase) curat românesc, și
anume liceul No. 1. Este în interesul
educației copiilor ca toți părinții ro-
mâni precum și aceia că doresc ca
copiii lor să învețe românește, să
încercie copiii în acest liceu, ale căru-
i clase vor fi toate românești. După
împrejurări vor fi românești eventual și
alte licee.

În urma unei intervenții a direcției
postelor la Directoratul de interes să
dat ordin președinților de voloste să
îngrijască de distribuția regulată a
correspondenței postale.

Deci publicul este rugat, ca orice
negula care ar proveni din partea
oficilor, agenților sau volostelor, să
reclame Inspectoratului postelor din
Chişinău (Str. Chișevscaia col. în Gos-
pitalului).

Facilități. — În urma ordona-
nței d-lui Comisar general al
Basarabiei, toți producătorii agri-
coli și deținătorii de cereale și
alte produse agricole înobilizate
prin ordonanța No. 29, fiind obliga-
ți a face declarații la consilierii
agricoli și de voloste în termen de
10 zile, de cantitățile ce dețin, se
face cunoscut că biroul consilierului
agricol al județului Chişinău
se afla în strada Fedorova 66,
la Zemstva județeană în curte,
unde lucrează și sub-comisia eco-
nomică a județului.

Consilier agricol
H. Chirășescu

De la Societatea istorică-literară.
— Sedinta de ieri a Societății a
fost foarte cercetată în vederea comu-
nicații importante a d. Ștefan Ciobanu,
directorul învățământului, despre
Mitropolia Dosofteiu. Din cauza u-
nei împrejurări neprevăzute, comu-
nicarea a trebuit să fie amnată, în
schimb însă d. Ciobanu a citit o lu-
crare despre orășelele din jurul
gradului, ascultată cu un viu interes
și urmată de discuții serioase.

A doua comunicare a fost a d-lui
arhitect Sooleșcu, prin rostul prof.
Boaga relativ la arta veche românească,
înstrată prin câteva case în stil
românesc descoperite în Chişinău.

La această sedinta au asistat și d.
Ioan Pelivan, iar ca oaspe, d. I. Pe-
trovici, deputat și profesor universitar
din Iași.

Organizarea învățământului
în Basarabia. — Sub acest titlu d.
Ion Grădășteanu, fost ministru, tipă-
rește un primaticol în „Evenimentul”,
spunând că reforma învățămân-
tului secundar așa cum s'a hotărât
de Directorat și Minister, nu poate
multumii pe nimenea, deoarece acordă
pe cheltuielile stărilor licee ucrainene,
bulgărești, rusești și chiar evreiești,
ceea ce un stat curat național cu Ro-
mania, nu poate admite.

Se aduce la cunoștință părin-
ților și elevilor basarabeni că
la Liceul Internat din Iași, un
sferă din burse sunt rezervate
pentru elevii din Basarabia.
Deosebirile se primesc și elevii
solvenți (cari plătesc). Peti-
țiile să se adreseze Directiunii
Liceului Internat, Iași, Str.
Toma Cozma.

Cu prilejul zilei onomastice a D-lui
Al. Marhiloman președintele Consiliului,
D-l General Râmnicanu, Șeful Casei
Militare Regale, a adus Primului Mi-
nistru o telegramă de felicitare a M. S.
Regelui, urmată a doua zi de o foarte
grăjoasă telegramă a M. S. Regina
Maria.

„Monitorul Oficial” de azi publică
legea și regulamentul pentru împămân-
țirea străinilor născuți în țară.

D-nul Prim-Ministru care a plecat
eri la Bica unde a fost primit de M. S.
Regele, s'a întors aseară la Iași.

Răspunzând interpelării senatorului
C. Iarca, D-l Prim Ministru și-a expr-
mat încrederea că schimbul de rati-
ficări nu mai e departe și că va putea
avea loc în toamna aceasta.

Ministerul de Finanțe atrage din nou
atențiunea populației asupra cursului
rublei. Pentru Statul român nu are
curs decât rubla Romanov, rublele
Kerenski și Odesa, dintre cari o mare
parte sunt false, neavând nici un curs.
Specula cu aceste ruble va atrage și
pedepse prevăzute de Codul Penal
pentru întrebuințarea cu știința de mo-
nede false. (Biroul Presei).

Armiștițiu general? — Zi-
arul „Tid” dela Haga află di-
ta un zbor bine informat că la
începutul iernii toți beligeranții
vor încheia operațiile și
se vor constitui asupra unui
armistițiu general.

Armiștițiul acesta urmează a
fi lărgit prin dezbateri asupra
unor condițiuni de pace accep-
tabile.

Frângerească purtare de
grăje. — Aflăm pe cale parti-
culară că la universitatea din Pa-
ris și la cea din Roma s'au lăsat
mai mulți studenți români transi-
lați în țara noastră în urma
zucerii din armata austro-ungară.

Ei au fost primiți cu multa căldură
de autoritățile universitare,
cari le dau mâna de ajutor și la
susținerea vieții.

Regele Finlandei. — Se anunță
oficial din Helsingfors că guvernul fi-
landez a trimis o deputație specială în
Germania pentru a se informa dacă
Friedrich Karl von Hessen voește să
primăscă coroana Finlandei. Printul a
cerut un timp de gândire după trecerea
cărui a răspuns că primește.

Dieta este chemată pe ziua de 26
Septembrie, pentru a se face alegerea.

Intre Germania și guvernul
sovietelor. — Ivestia bolșevicilor
din Moscova scrie că tratatul adițional
garantează libera dezvoltare economică
și politică a Rusiei. Recunoașterea de
către Germaniei a dreptului de proprie-
tate pentru Ruși a vaselor de războiu
a fost primită cu entuziasm de către
Ruși.

Asasinații lui Rasputin. — Du-
cele Iasupov care l-a ucis pe Rasputin
a sosit la Ufa, intrând în rândurile
Ceho-Slovaciilor.

EXPLOZIA DELA VORONEJ

„Mersavaia Zeală” scrie despre
explozia dela Voronej, care a
nimicit 6 trenuri și mai multe
edificii din jurul gării. Paga-
bele se ridică la 30 milioane
de ruble. S-au ucis peste
350 morți. S'au ardeți mai
mult de 1500 indivizi.

Posta rednoșiei

D-lui N. Balog — Oficiul Bolgraui
(iscălit factor Bustinoc) a împoiat ga-
zeta în mențiunea adresat necunos-
cut. Rugăm trimiteți adresa exactă.

D-lui Vasilie Ghidici, Isacova. —
Oficiul Orhei trimite gazeta Dv. Îm-
poi ca mențiunea: „comuna Isacova
nu e pendinte de acest oficiu”. Rugăm
comunicați oficiul unde trebuie
ea mergea gazeta.

D-lui I. Brândză. — Regretăm de-
a nu mai putea publica răspunsul, în
dată ce noi am declarat încheiată ori-
ce discuție cu numitul ziar. Ar fi bi-
ne să cereți coloanele unde vi s'a răs-
puns.

Fabrica de cure „VICTORIA”

— GALATI —
Cumpără orice cantități de sârmă
dreaptă și ghimpată. Livreză orice
cantități de cui în orice dimensiuni,
contra bani sau în schimb de sârmă.
Expediți în provincie și Basarabia.

Pentru orice informații și conțen-
zi a se adresa la fabrică, Str. Traian 96,
Galați, sau Str. Bucșenescu 25 Iași.

Se caută

Ardeleni și Bucovineni

pentru tăierea unei păduri. Se poate câștiga bine

Adresa: N. Grămădă
Restaurantul „La Mărășești”, Chişinău, în fața gării

AVIS

VASILE TANTU, deputat în Sfatul Țării, do-
rind să vie în ajutor populației din Basarabia, care
nu cunoaște legile României, aduce la cunoștința
tuturor, că el se însurează FARA PLATA, a d-
sfături și a interveni în orice chestie pe lângă au-
toritățile din Basarabia și dincolo de Prut. Inter-
esați sunt rugați să se adresa personal sau prin poștă
la Biroul comisișale, Chişinău, Mihailovskaja No.
52. „Soc. Făclia”.

TEATRU ELDORADO

GRADINA ZILNIC

CONCERT CABARET

cu artiști din BUCUREȘTI ȘI ODESA

Orchestra MARGO

Concertul începe la ora 9. Cabaret la 11.

MARELE RESTAURANT Transilvania

Chişinău, Strada Alexandru cel bun, No. 67

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. Public că ter-
mându-ne gospotăria proprie la țară și dispunând
de alimente suficiente am redus prețurile la tot felul
de mâncări cu 10%, iar la fripturi cu 15%.

Facătorie specială, românească și străină
Băuturi: Vinuri indigene și străine, șampanie, cognac, etc., etc.

Aceleași prețuri la dejun Serviciu prompt
cât și seara ORCHESTRA ROMANEASCA

În speranță că Onor. Public ne va da tot concursul ca și
pană în prezent, localul nostru servind și pe mai departe, lo-
calele noastre pentru toți românii, semănă cu toată stima
Antreprenorii: Boboc, Popovici și Coșca

BATALIONUL 3 VĂNĂTORI

Publicațiune

Batalionul 3 Vânători având nevoie
de alimentele și furajele de mai jos,
publică spre cunoștința generală a a-
matorilor, că în ziua de 15 Septem-
brie se va face licitație publică cu o-
feră închise și fără drept de supra-
feră, în cazarma Batalionului 3 Vână-
tori, strada Nicolăevscaia, pentru apro-
vizionarea cu cantitatea de 130,000
kgr. grâu, orz sau ovăz, 400,000
kgr. fân, pac sau coceni de porumb,
2,000 kgr. țărâșe, 15,000 kgr. carofi
7,500 kgr. fasole, 30,712 kgr. carne.

Licitatiia se va ține conform art. 72
— 83 din legea contabilității publice.

Concurenții vor depune garanția de
5% în valoarea ofertei fără de care
nu vor fi admisi la licitație.

Comand. Batalionului 3 Vânători
Chişinău. Colonel Bujescu
Ofițer cu Approvizionarea
Sub Lt. Pușcineu

Dentist I. MUGINSTEIN

Execută orice lucrări dentitice, spe-
cialitate pentru dinții de aur.
Strada Harlanpie 57

A apărut:
ABECEDARUL MOLDOVENESC
— pentru BASARABIA —
de
Nicolifor, Pârvi și Teodorescu
Partea I, pag. 60, clișee 41
Lei 250 exemplarul.
Pentru librării 15% rabat.
Plata prompt.
— Comenziile în Iași
EDITURA C. ION & C-IE
Iași, Str. Ștefan-cel-Mare 52

Ioan Munteanu

DENTIST

— Diplomat din Paris —
Lucrează în modul cel mai
precis și conștiincios, tot ce se
ține de arta dentară

Strada Domnăscă No. 92

DACIA-ROMANIA

Societ. generală de asigurări în România

Capital și rezerve lei 53.173.069
Despăgubiri plătite peste 250 mil.

Asigurați în ramurile: *Incendii, călăt.,
grădini, accidente, transport, venit
etc. etc.* în condițiuni foarte favorabile.

Biroul general pentru Basarabia: Chi-
șinău, strada Pușchin No. 34, Casa
Schwarzmann Telefon 2/1. 146-16.

Contabil țara și străinătate, perfec-
tează corospondenți și organizator, fost
șef contabil dorește angajament serios.
Eventual se obliga cu încredere con-
tabilității și încheierea de bilanțuri la
Case Comerciale. Oferte sub Contabil
a administrația Ziarului „România
Nouă”.

Plata pensiunii e foarte modestă.
Pentru lamuriri a se adresa la d-na
Jula Stănilă președinta Societății Or-
todoxe str. Fedorova 47 a între orele
2-3 p. m. Comitetul

Dobrescu

Medic de spital
Specialist în
Boalele interne și venerice
(sifilis, blenoragie, șancru)
Laborator pentru analize micros-
copice, chimice și bacteriologice.
Analiza de sânge (Wasserman)
Consultații dela orele 3-6
Strada Pușchin 25

Student transilvănean caută seri
lectii. Adresa la ziar.